

## РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннезнавства та сортовивчення “Селекція і насінництво сільськогосподарських культур” за спеціальністю 201 Агрономія третього (освітньо-наукового) рівня

Основними завданнями освітньо-наукової програми (ОНП), що рецензується, є підготовка висококваліфікованих спеціалістів з селекції та насінництва сільськогосподарських культур.

Структура ОНП дозволяє здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня отримати мовні компетенції (“Іноземна мова професійного спрямування”), загально-наукові (“Філософія”), універсальні науки дослідника (“Методологія організація і технологія наукових досліджень”, “Інноваційні технології в педагогіці вищої школи”), педагогічна практика, а також спеціальні (фахові) компетенції (обов'язкова: “Теоретичні основи селекції і насінництва сільськогосподарських культур”; вибіркові: “Селекція і насінництво самозапильних культур”, “Селекція і насінництво перехреснозапильних культур”, “Біохімія у селекції сільськогосподарських культур”, “Біотехнологічні методи в селекції рослин”, “Сільськогосподарська фітопатологія з основами імунології”).

У результаті вивчення фахових дисциплін аспіранти отримують знання щодо природи генетичного контролю окремих ознак і властивостей, генетичних процесів в популяціях сільськогосподарських культур та методів добору з них за окремими чи комплексом ознак і властивостей, загальних теорій, концепцій, генетичної природи гетерозису, методів і прийомів створення генетичного різноманіття сільськогосподарських рослин, фізіологічної природи господарсько-цінної частини урожаю сільськогосподарських культур, суті біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів для прискорення і підвищення ефективності селекційного процесу. Крім того, здобувачам надається найсвіжіша інформація щодо законодавчих змін в галузі насінництва.

*Слід відмітити, що в оновленій редакції ОНП включені дисципліну «Інноваційні технології в педагогіці вищої школи», педагогічну практику, що дозволяє здобувачам оволодіти не лише методологією наукових досліджень з селекції і насінництва, а й технологіями педагогічної роботи.*

Вважаю, що представлена на рецензію ОНП “Селекція і насінництво сільськогосподарських культур” зі спеціальності 201 Агрономія створює належні умови для набуття здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня глибоких теоретичних знань, умінь і навичок для успішного проведення дисертаційного дослідження, спроможності у подальшому генерувати власні ідеї, самостійно розв'язувати наукові завдання.

Доктор сільськогосподарських наук,  
професор, член-кореспондент НААН,  
головний науковий співробітник відділу селекції  
Інституту зрошуваного землеробства НААН

Лавриненко Ю.О.

Підпис Лавриненка Ю.О. засвідчує:  
зав. відділом кадрів  
Інституту зрошуваного землеробства НААН



Жакун О.І.

**Рецензія-відгук**  
на освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»  
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії  
за спеціальністю 201 Агрономія Селекційно-генетичного інституту –  
Національного центру насіннєзвства та сортовивчення

Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзвства та сортовивчення є однією з провідних науково-дослідних установ країни, діяльність якої спрямована на розробку генетичних основ селекції, створення конкурентоздатних сортів і гібридів с.-г. культур, впровадження їх у виробництво.

Інститут має потужну, понад 100-річну історію, відомі наукові школи, кадрове забезпечення видатними селекціонерами, достатню матеріально-технічну базу.

Тому впровадження у навчальний процес з підготовки наукових кадрів через аспірантуру інституту освітньо-наукової програми «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» за спеціальністю 201 Агрономія є логічним і закономірним.

Структура програми логічна і обґрунтована. У ній присутні дисципліни загального і фахового спрямування, обов'язкові для вивчення і дисципліни вільного вибору аспірантом у залежності від специфіки дисертаційного дослідження.

Дисципліни, що викладаються в межах програми, охоплюють доволі широке коло питань, пов'язаних з теорією селекції і насінництва, специфікою селекційного процесу і ведення насінництва самозапильних і перехрестозапильних культур.

Дисципліни загального плану формують у аспірантів спроможність до абстрактного і комплексного мислення при вирішенні наукових питань. Вивчення іноземної мови дозволить їм спілкуватись з іншомовними колегами, публікуватись в іншомовних виданнях, доповідати результати досліджень на міжнародних конференціях, симпозіумах тощо.

Особливо слід відмітити включення до освітньо-наукової програми дисциплін педагогічного спрямування, які дозволяють аспірантам розширити коло загальних і професійних навичок та вмінь.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації і своєчасним її захистом.

Таким чином, вважаю за доцільне позитивно оцінити освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» як таку, що відповідає стандартним вимогам, запитам сучасної аграрної науки, готує висококваліфікованих спеціалістів, спроможних до науково-дослідної, викладацької, виробничої діяльності.

**Рецензент:**

заслужений професор  
доктор сільськогосподарських наук, професор  
Дніпровського державного  
аграрно-економічного університету,

  
Вашенко В.В.



**РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК**  
на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового)  
рівня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 201 Агрономія  
Селекційно-генетичного інституту – Національного центру  
насіннєзнавства та сортовивчення на 2019 рік

Значну роль у підвищенні ефективності виробництва сільськогосподарських культур відіграє сорт. Глобальні зміни клімату, інтенсифікація виробничих процесів, триває використання сорту та інше призводять до погіршення його якості. Тому постає питання щодо заміни старих сортів новими з покращеними морфобіологічними показниками, підвищеними господарсько цінними ознаками і властивостями. Тому постійно є потреба поповнення кваліфікованими спеціалістами, спроможними розв'язувати нагальні питання галузі.

У Селекційно-генетичному інституті – спеціалізованій науково-дослідній установі з селекції, генетики і насінництва сільськогосподарських культур, через аспірантуру інституту готують саме таких фахівців на базі освітньо-наукової програми (ОНП) зі спеціальності 201 Агрономія.

Загальний обсяг ОНП становить 37 кредитів ЄКТС, співвідношення обсягу обов'язкових дисциплін (24 кредити ЄКТС) до обсягу вибіркових дисциплін (13 кредитів ЄКТС) становить 65% і 35%, що відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Структурно-логічна схема ОНП чітка і зрозуміла. Складається з дисциплін обов'язкового вивчення та дисциплін вільного вибору здобувача. У свою чергу обов'язкові дисципліни поділяються на загальні та спеціальні. Вибіркові дисципліни – виключно спеціальні.

Після проходження навчання за даною ОНП здобувачі набувають наступних компетенцій:

- з філософії – здатність до цілісного викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення;

- з іноземної мови фахового спрямування – здатність до науково-професійного іншомовного мовлення; здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів для спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах;

- з методології, організації та технології наукових досліджень – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел; комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм; здатність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі сільського господарства, зокрема за спеціалізацією селекція і насінництво сільськогосподарських культур; здатність планування та управління часом підготовки дисертаційного дослідження;

- з теоретичних основ селекції і насінництва сільськогосподарських культур – здатність до комплексного підходу у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів з генетики, селекції, насінництва сільськогосподарських культур, суміжних наук;

- з селекції та насінництва самозапильних та перехреснозапильних культур, фітопатології, біохімії, біотехнології – комплексність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань у галузі сільського господарства, селекції та насінництва сільськогосподарських культур, суміжних з ними сферах природничих наук.

У навчальному процесі задіяні висококваліфіковані науково-педагогічні кадри Селекційно-генетичного інституту, більшість з яких доктори наук, з них – три академіки НААН.

Матеріально-технічне забезпечення є достатнім для проведення занять на високому методичному рівні.

Навчальний план відповідає завданням, запланованим на навчальний період.

Крім освітньої складової, розрахованої на перші два роки навчання, ОНП передбачає виконання наукової складової, яка триває протягом усього терміну навчання в аспірантурі, і передбачає його успішне завершення захистом дисертаційної роботи.

У цілому вважаю, що дана ОНП відповідає вимогам і може бути рекомендованою для підготовки докторів філософії зі спеціальності 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво).

Заступник директора з наукової роботи  
ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства

ім. В.Є. Таїрова», д.с.-г.н.

Мулюкіна Н.А.

